

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΤΣΑΡΟΥΧΑΣ

Η Μαγική Ομπρέλα του Παλιάτσου

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πάει καιρός που το πολύχρωμο σκουφί του παλιάτσου είχε πάψει να κουδουνίζει. Έτσι, κανείς δεν είχε όρεξη πια να βλέπει τον ψηλόλιγγο σουβλερομούτη να χοροπηδά σαν ελατήριο, να κάνει αστειές γκριμάτσες και χιλιάδες λογίων τούμπες. Όχι, δηλαδή, πως είχε βαρεθεί ο ίδιος. Όχι, καθόλου δεν είχε βαρεθεί. Αλλά, να, ακόμη και τα παιδιά, αυτά που κάθε πρωί τον περίμεναν ανυπόμονα να ξεμυτίσει απ' την πόρτα του, έτοιμα να του προσφέρουν γλυκά και φρούτα και χρωματιστές κλωστές, –γιατί οι χρωματιστές κλωστές ήταν η αδυναμία του–, τώρα δεν έδιναν δεκάρα τσακιστή για τα κόλπα και τα αστεία του. Τι να τον κάνει, αλήθεια, έναν παλιάτσο που το σκουφί του έπαψε να κουδουνίζει;

Αποκαωμένοι ο παλιάτσος, έγειρε στα σανίδια του σπιτιού του σαν αδειασμένο σακί. Τι κι αν τον καλούσαν τα παιδιά να παίξει μαζί τους, αυτός δε σάλευε. Μόνο βυθιζόταν στη θλίψη του όλο και πιο πολύ.

«Τι να τον κάνεις έναν παλιάτσο που το σκουφί του δεν κουδουνίζει πια;» Τούτη η σκέψη στριφογυρνούσε συνέχεια στο μυαλό του. Τον τυρανούσε, τον βασάνιζε.

Όσπου έπεσε η νύχτα και τα παιδιά πήγαν στα σπίτια τους,

Κατά το πρωινό, είδε κι απέειδε ο παλιάτσος, κι αποκοιμήθηκε εξαντλημένος, ξέροντας καλά πως κανένα παιδί δε θα τον ξανακαλούσε πια. Γιατί τα παιδιά είναι σκληρά και πεισματώνουν σφίγγοντας τα κόκκινα χειλάκια τους άμα δε γίνεται το δικό τους.

Έφαξε και δοκίμασε κι άλλα σκουφιά με κουδουνάκια. Μα τίποτα. Κανένα δεν κουδουνίζει, όλα βουβά.

«Αυτό ήταν» μονολογούσε πικραμένος. «Ός εδώ. Αυτό ήταν...» Κι αποφάσισε να μην ξαναβάλει στο κεφάλι του σκουφί.

Έτσι, περνούσαν οι νύχτες του άδειες. Μοναδική του συντροφιά ή φωτιά, που την άναβε όταν ένοιθε πολύ μόνος, μαζεύοντας κανένα κούτσουρο απ' το δάσος. Μέσα στις φλόγες έβλεπε τη ζωή του, τις ευτυχισμένες μέρες, τα παιχνίδια, τους χορούς, το κουκλοθέατρο, τα ατελειωτα γαϊτανάκια που έσπηνε παλιά με τα παιδιά.

Μια νύχτα σκοτεινή, ο Μάιλος – Μάιλο τον λέγαν το φίλο τον παλιάτσο – έφαχνε στην αυλή του για κανένα κουτσοουράκι. Έφαχνε εδώ, έφαχνε εκεί, μα τίποτα. Στο τέλος αποφάσισε να πάει στο δάσος, μια και το φεγγαρόφωτο ήταν λιγοστό.

Δειλά δειλά άνοιξε την ξύλινη πορτούλα του, κι ακόμη πιο δειλά την έκλεισε πίσω του. Περπατούσε τοίχο τοίχο στο χωριό μην τυχόν και τον πάρουνε χαμπάρι. Τέτοια ήταν η ντροπή του.

Διστακτικά κι αθόρυβα σαν σκιά, πήρε το μονοπάτι που έβγαζε στο δάσος. Εκεί θα ήταν ήσυχος, ανενόχλητος, γιατί τα πυκνά δέντρα καταπίνουν κάθε σκιά, πνίγουν τους θορύβους. Είχε αρχίσει να μαζεύει κούτσουρα και ξερόκλαδα, όταν το δάσος ξαφνικά φωτίστηκε.

«Μπα» έκανε μισοφωναχτά, κοιτάζοντας κιόλας τριγύρω μήπως και τον άκουσε κανείς. «Κι εγώ που νόμιζα πως το φιλαράκι μου το φεγγάρι δε φώτιζε απόψε! Για κοίτα...»

Γιατί το φεγγαράκι ήταν φίλος του Μάιλου και συζητούσαν τις νύχτες που το τζάκι του έμενε σβηστό.

«Καλησπέρα» κάνει ο Μάιλος σηκώνοντας καλοσυνάτα το κεφάλι του για να ανταμώσει το φίλο του που αποφάσισε να του κρατήσει συντροφιά απόψε.

Όμως, αντί να δει το γνώριμο ασημόφωτο χαμόγελο, αντίκρισε ψηλά ένα... ολόλαμπρο σκουφί! Ένα σκουφί σαν το δικό του, με κέρατα και χρυσά κουδουνάκια που γέμιζαν το δάσος με το χαρούμενο ήχο τους.

Σαστισμένος, έμεινε να κοιτάζει άφωνος αυτό που τόσο του είχε λείψει. Μην ξέροντας αν ονειρεύεται ή αν είναι ξυπνητός, άπλωσε τα χέρια με λαχτάρα να ακουμπήσει το πιο όμορφο σκουφί παλιάτσου που είχε δει ως τώρα στη ζωή του. Πριν καλά καλά προλάβει να το πιάσει, να χαρεί το φως στα δάχτυλά

του, όλα σβήσαν μεμιάς, εξαφανίστηκαν, και τη θέση τους πήραν το σκοτάδι κι η σιωπή... Αφουγκραζόταν ο Μάιλος και σκεφτόταν: «Πάει, ως εδώ ήταν, ως εδώ. Αυτό ήταν, πάει, τρελάθηκα». Και, γουρλώνοντας τα μάτια του μέχρι να συνηθίσει το σκοτάδι, συνέχισε να μурμουρίζει ακαταλαβίστικα λόγια που μόνον οι παλιάτσοι ξέρουν να λένε, όταν ξάφνου σκόνταψε. Σκόνταψε πάνω σε κάτι που δεν 'χε προσέξει πριν.

«Μπα» έκανε πισωπατώντας μ' ένα μικρό σάλτο. «Και τώρα..., τι 'ναι πάλι τούτο το μακρόστενο κουτί;»

Έσκυψε και το πήρε στα χέρια του με ανυπομονησία μικρού παιδιού που καρτερεί το δώρο του.

«Όμορφο κουτί! Και τι μεγάλο που είναι!» Κι ενώ άρχισε να το ξετυλίγει, πρόσεξε ένα μικρό σημείωμα κολλημένο πάνω του που έγγραφε με καλλιγραφικά γράμματα: «Προς τον κύριο Μάιλο Σαλαταπίδη, κάτοικο...».

«Μα αυτό είναι για μένα!» αναφώνησε έκπληκτος. Είχε καιρό να πάρει δώρο ο καμένος, κι η χαρά του δεν περιγραφόταν. Ποιος να το φανταζόταν ότι εκεί, καταμεσής στο δάσος, νυχτιάτικα, κάποιος θα του έκανε ένα δώρο.

Όμως για μια στιγμή σταμάτησε. Κοίταξε ολόγυρα, καχύποπτα, με απορία.

«Ποιος να μου σκάρωσε, αλήθεια, τούτη την παράξενη ιστορία;»

Και, καθώς έβγαλε αργά και την τελευταία κορδέλα κι άνοιξε το καπάκι, δεν πίστευε στα μάτια του. Τι να δει!... Μες στο μακρόστενο κουτί μια όμορφη ομπρέλα! Πιο όμορφη ομπρέλα δε θα μπορούσε να φανταστεί. Κόκκινη και μπλε, και κόκκινη και πάλι μπλε και γύρω τριγύρω ένα σωρό καμπανάκια πιασμένα μεταξύ τους με πολύχρωμες κλωστές.

«Το δίχως άλλο θα 'ναι ομπρέλα τσαρλατάνου» σιγοψιθύρισε και βρέθηκε στη στιγμή αγκαλιά μαζί της να χορεύουν ανάμεσα στα δέντρα. Την έσφιγγε πάνω του σαν να ήταν η αγαπημένη του και χοροπηδούσε, ίδιο τρελοκάτσικο, και γελούσε. Τέτοια ήταν η ευτυχία του Μάιλου.

Μόνο σαν ζαλίστηκε απ' τον τρελό χορό και κάθισε κατάχαμα να πάρει ανάσα, μόνον τότε πρόσεξε μέσα στο κουτί ένα σημείωμα.
Το πήρε στα χέρια του κι άρχισε να το διαβάζει ανυπόμονα.
Και να τι έγραφε:

Τζουμ καζούμ και δύο σβούρες,
για βροχή αυτή δεν είναι,
φτάνουν πλέον οι μουρμούρες,
σαν παιδί, όπως είσαι, μείνε.

Κάνε κύκλο καταγής,
αν γυρεύεις το καπέλο,
πρόσεξε μη γελαστείς,
δώσε βάση, εδώ σε θέλω.

Φιρουλί και φιρουλό, τώρα άνοιξέ την, τώρα!
Μες στη μέση στάσου ορθός.
Πριν πολλή περάσει ώρα,
κλείσου μέσα της ζεστός.

Μέτρα λίγο και πολύ,
άνοιξέ τη αγάλι αγάλι,
το καινούργιο το σκουφί
θα 'χει πάει στο κεφάλι!

Και πιο κάτω έγραφε:

Ακαζούρ, μπατόν σαλέ,
λίγη δόση από χνούδι,
σέπια, κόκκινη κλωστή
και στη μέση λίγο μέλι,
πήγαινε με τώρα ευθύς
στην παρέα που με θέλει.

Απόμεινε σαστισμένος ο Μάιλος να κοιτάζει το χαρτί χωρίς να καταλαβαίνει τι σημαίνουν όλα τούτα. Ένα τρελό ποίημα, αλλά για ποιον; Μα τι κουτός που ήταν... Για ποιον άλλον, γι' αυτόν φυσικά! Γι' αυτόν δεν ήταν το πακέτο; Ε... λοιπόν, γι' αυτόν και το σημείωμα.

«Ένας κύκλος, και να καθίσω μέσα του. Ν' ανοίξω και να κλείσω την ομπρέλα, κι εγώ μέσα της. Α... δεν είμαστε καλά» μονολόγησε, σίγουρος πια πως κάποιος του είχε σκαρώσει φάρσα.

Όμως δεν έχανε και τίποτα να δοκιμάσει. Έξυνη το κεφάλι του αμήχανα. Και τι ήταν τούτα τα ακαταλαβίστικα που έπρεπε να πει μετά; Από μικρός είχε μάθει απ' τον πατέρα του ένα σωρό μαγικά και ξόρκια, όμως τόσο παράξενες κουβέντες δεν είχε ξανακούσει.

Το σκέφτηκε, το καλοσκέφτηκε και πήρε τελικά τη μεγάλη απόφαση. Ε... δεν ήταν, εξάλλου, και το μόνο παράξενο που του τύχαινε εκείνη τη νύχτα. Εμπρός, λοιπόν, θάρρος!

Χρατς και χρουτς, να τος έτοιμος ο κύκλος, και με έναν πήδο βρέθηκε στο κέντρο του. Στήθηκε ορθός, άνοιξε την ομπρέλα κι ύστερα, χρουπ, την έκλεισε πάνω του μεμιάς.

Το μόνο που απόμεινε τώρα να φαίνεται απ' το Μάιλο ήταν ένα ζευγάρι τεράστια παπούτσια. Για λίγες στιγμές απόλυτη ησυχία... Και ξαφνικά, τζουφ και σβιγκ, η ομπρέλα άρχισε να γυρνά σαν μεθυσμένη σβούρα. Και μόνο αφού έκανε επτακόσιες τριάντα τρεις στροφές, μόνο τότε σταμάτησε. Ο παλιάτσος μας τα είχε χαμένα, ούτε κουνιόταν ούτε μιλούσε ούτε... τίποτα. Ο Μάιλος δεν έκανε τίποτα.

Και μπουφ ακούστηκε ξαφνικά κι άνοιξε από μόνη της η ομπρέλα σαν μπουμπούκι και φάνηκε ο παλιάτσος μας πιο όμορφος από κάθε άλλη φορά.

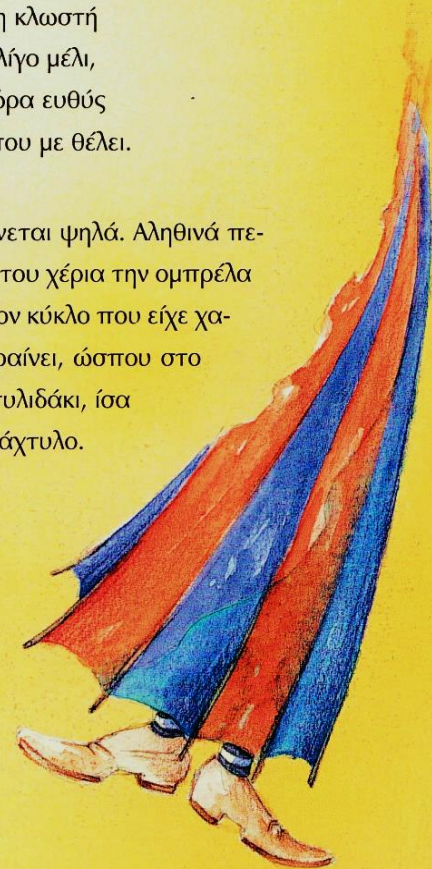
Η στολή του δεν ήταν πια η ίδια. Φορούσε τώρα μίαν άλλη, ολοκαίνουρια, με χρώματα κόκκινα και μπλε, και κόκκινα και πάλι μπλε. Μα το κεφάλι του έμενε πάντα ξεσκουφωτό.

«Τι να την κάνω την ομπρέλα;» σκεφτόταν και σιγόκλαιγε με παράπονο. «Τι να την κάνω την καινούρια στολή άμα μου λείπει το σκουφί;»

Όμως, πριν τελειώσει τις σκέψεις του, λόγια μαγικά άρχισαν να βγαίνουν απ' το στόμα του σαν να μιλούσε κάποιος άλλος:

Ακαζούρ, μπατόν σαλέ,
λίγη δόση από χνούδι,
σέπια, κόκκινη κλωστή
και στη μέση λίγο μέλι,
πήγαινέ με τώρα ευθύς
στην παρέα που με θέλει.

Και στη στιγμή άρχισε να σηκώνεται ψηλά. Αληθινά πετούσε, κρατώντας γερά με τα δυο του χέρια την ομπρέλα από φόβο μήπως πέσει. Έβλεπε τον κύκλο που είχε χαράξει όλο και να μικραίνει, να μικραίνει, ώσπου στο τέλος έγινε ένα τοσοδά μικρό δαχτυλιδάκι, ίσα ίσα για να χωράει στο μικρό του δάχτυλο.

Πέρα στον ορίζοντα ρόδιζε πια η καινούρια μέρα. Πιο όμορφη ανατολή δεν είχε ξαναδεί ο Μάιλος. Γύριζε αχόρταγα το βλέμμα του ολόγυρα για να την απολαύσει. Και μόνον τότε, κοιτώντας πάνω απ' τα φρύδια του, πρόσεξε κάτι παράξενο: Χιλιάδες κλωστές, κλωστήσες έβγαιναν απ' την ομπρέλα κι ανεμίζοντας σε τρελούς συνδυασμούς κατέληγαν όλες μαζί στο κεφάλι του. Κι εκεί πλέκονταν – ποιος να το πίστευε; – σε ένα πανέμορφο σκουφί με κερατάκια! Και με ολόχρυσα κουδούνια! Πορτοκαλόχρυσα, ολόλαμπρα, λες κι ήθελαν να παραβγούν τα χρώματα του ήλιου.

Κόντεψε να τρελαθεί απ' τη χαρά του ο Μάιλος. Κι άρχισε να κουνάει πέρα δώθε το κεφάλι του για να δει αν κουδουνίζουν. Και πράγματι κουδούνιζαν! Δε χόρταινε να ακούει το γλυκό τους ήχο!

Καθώς περνούσε η ώρα, πετώντας ο παλιάτσος μας με την ομπρέλα, όλο και πλησίαζε προς το χωριό. Τώρα βρισκόταν σχεδόν πάνω απ' το προαύλιο του σχολείου, εκεί που κάθε πρωί τα παιδιά μαζεύονταν να παίξουν και να γελάσουν. Στη θέα των μικρών του φίλων κοκκίνισε από ντροπή. Πώς θα τους αντίκριζε ύστερα από τόσο καιρό; Η αλήθεια είναι πως και στα παιδιά είχε λείψει ο φίλος τους. Όμως το είχαν πάρει πια απόφαση: τέρμα τα τραγούδια κι οι χοροί, οι αστείες γκριμάτσες, τα γαϊτανάκια και το κουκλοθέατρο που έπαιζαν μαζί του.

Και τώρα, τι ήταν αυτό το παράξενο πουλί πάνω απ' τα κεφάλια τους; «Και τι παράξενο λοφίο που έχει στο κεφάλι...» είπε ένας απ' τους πιο μικρούς.

Κι αφού αναγνώρισαν το Μάιλο, έτριβαν έκπληκτα όλα μαζί τα μάτια τους – ε, δεν ήταν και πολλή ώρα που είχαν ξυπνήσει. Με φωνές χαράς τον καλούσαν να κατέβει κάτω. «Μάιλο, Μάιλο! Ε, Μάιλοσο, έλα!»

Κι έτσι έγινε. Πριν καλά καλά ακουμπήσει τα πόδια του στο προαύλιο, τα παιδιά άρχισαν να τον τραβούν από κάλτσες και παπούτσια. Κι όταν πια πάτησε γερά, αυτό που έγινε δεν περιγράφεται με λόγια.

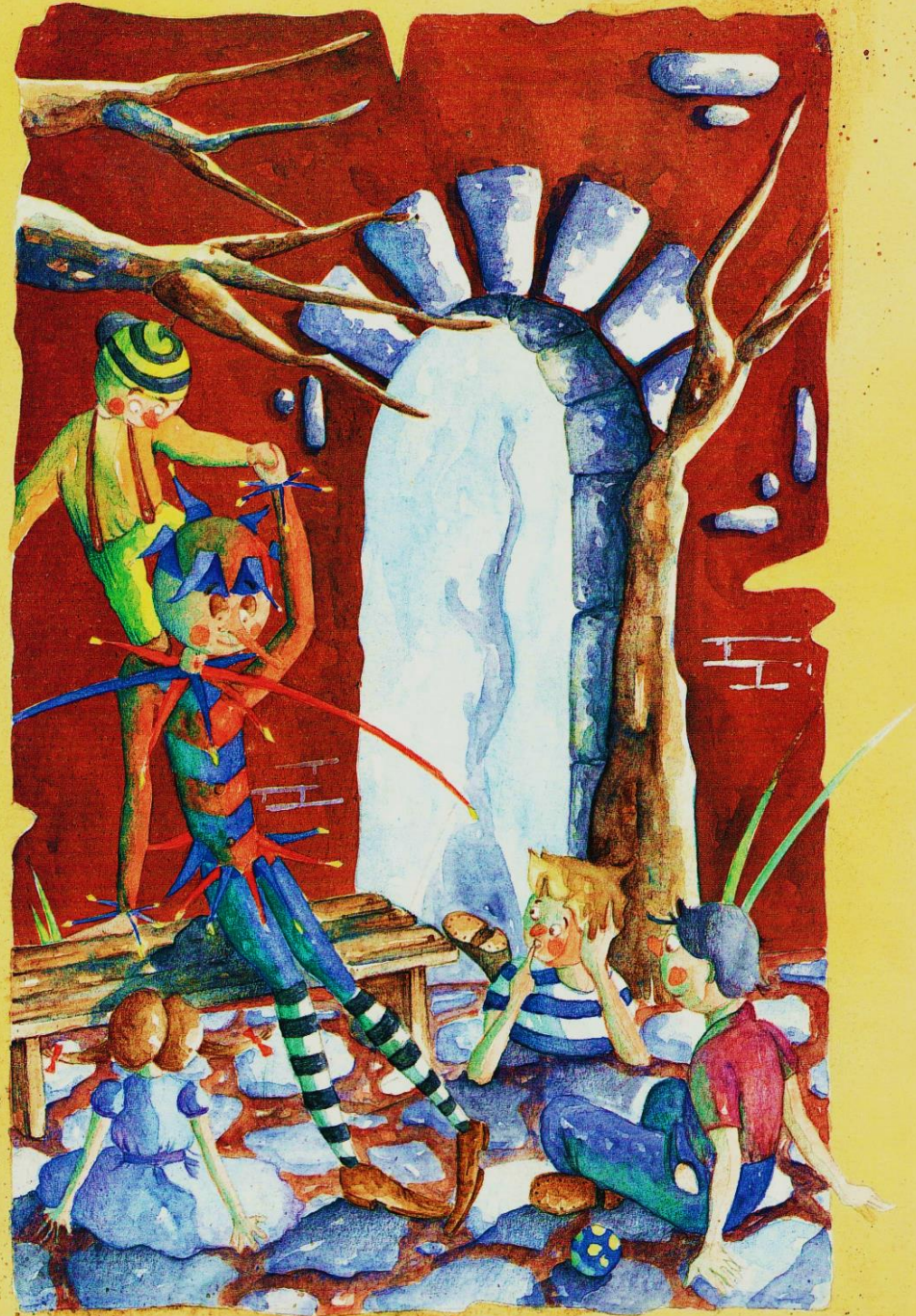
Όλοι μαζί κλαίγανε και γελούσαν, παίζανε, τραγουδούσαν, και μόνο όταν ησύχασαν βάλθηκε ο Μάιλος να τους λέει την ιστορία του και πόσο του είχαν λείψει. Με δάκρυα στα μάτια αγκάλιαζε κάθε λίγο και λιγάκι από ένα πιτσιρίκι δίνοντάς του στο μάγουλο ένα σβουριχτό φιλι. Τους είπε για τις μοναχικές του νύχτες, για το φίλο του το φεγγάρι και, τέλος, για τη μαγική ομπρέλα. Αλήθεια, πού είχε αφήσει την ομπρέλα του;

Έψαχνε εδώ, έψαχνε εκεί, έψαχνε πάνω κάτω. Άφαντη. Και μαζί του βάλθηκαν να ψάχνουν και τα παιδιά.

«Βέβαια, είναι μαγική» συλλογίστηκε ο Μάιλος. «Και σαν μαγική που είναι, μπορεί να κάνει ό,τι της καπνίσει. Να δοκιμάσω, άραγε κι εγώ με μαγικά;»

Κι άρχισε να μουρμουρίζει:

Τζουμ καζούμ και δύο σβούρες,
για βροχή αυτή δεν είναι,
φτάνουν πλέον οι μουρμούρες,
σαν παιδί, όπως είσαι, μείνε.

Και σίγουρα δεν ήταν για βροχή αυτή η μαγική ομπρέλα! Πριν προλάβει να πει το επόμενο στιχάκι, άκουσε όλα τα παιδιά να πανηγυρίζουν δείχνοντας ψηλά. «Να τη! Να τη! Χορεύει στον αέρα η ομπρέλα σου!»

Τώρα ήξερε καλά ο Μάιλος πως για να κατέβει η ομπρέλα στην αυλή έπρεπε να πει το άλλο μαγικό στιχάκι:

Ακαζούρ, μπατόν σαλέ,
λίγη δόση από χνούδι,
σέπια, κόκκινη κλωστή
και στη μέση λίγο μέλι,
πήγαινε με τώρα ευθύς
στην παρέα που με θέλει.

Κι όταν η ομπρέλα προσγειώθηκε πλάι του στητή κι έκανε εκείνος να την πιάσει, τότε έμειναν όλοι με το στόμα ορθάνοιχτο:

Η ομπρέλα άρχισε να μεγαλώνει, να ψηλώνει, όλο να ψηλώνει ώσπου μεταμορφώθηκε σε ένα πανέμορφο γαϊτανάκι. Τέτοιο γαϊτανάκι δεν είχαν ξαναδεί ποτέ τους τα παιδιά. Κόκκινο και μπλε, και κόκκινο και πάλι μπλε και στην κορφή του ένας κόκορας.

Τρέχοντας όλα μαζί άρπαξαν τις άκρες απ' τις πάνινες ταινίες του. Κι έστησαν εκεί, στα γρήγορα, τον πιο ξέφρενο χορό, ενώ χάιδευε τ' αυτιά τους η πιο γλυκιά μελωδία. Μα από πού έβγαине, από πού ερχόταν;

Μα απ' το καινούριο σκουφί του Μάιλου φυσικά, που κόντευε να χάσει τα λογικά του απ' την πολλή ευτυχία.

